

JAARVERSLAG

Amsterdam

2020

COMMISSIE VAN TOEZICHT
ARRESTANTENZORG

CTA

Amsterdam, februari 2021

Commissie van Toezicht Arrestantenzorg Amsterdam

Postbus 2287

1000 CG Amsterdam

Telefoon: 088-169 1544

Email: commissietoezichtarrestantenzorg.amsterdam@politie.nl

Website: www.toezichtarrestantenzorg.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	De commissie en haar werkzaamheden	4
2.1	De wettelijke basis en samenstelling van de commissie	4
2.2	De taken en werkwijze van de commissie	4
2.3	Uitgevoerde werkzaamheden	5
2.3.1	Inspecties	5
2.3.2	Vergaderingen	7
2.4	Incidenten	7
3	Bevindingen.....	8
3.1	Insluiting/Binnenkomst arrestant	8
3.1.1	Cellen.....	8
3.1.2	Ophoudkamers.....	9
3.2	Verblijf/Huisvesting	12
3.2.1	Cellen.....	12
3.2.2	Ophoudkamers.....	13
3.3	Verblijf/verzorging en bejegening	15
3.3.1	Cellen.....	15
3.3.2	Ophoudkamers.....	16
3.4	Veiligheid, calamiteiten en BHV	18
3.4.1	Algemeen.....	18
3.4.2	Cellen.....	18
3.4.3	Ophoudkamers.....	19
3.5	Bijzondere aandachtspunten (landelijk)	22
3.6	Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie	23
3.6.1	Cellen.....	23
3.6.2	Ophoudkamers.....	24
3.7	Specifieke aandacht voor minderjarigen	26
3.8	Specifieke aandacht voor verslaafden en psychische aandoeningen	27
4	Samenvatting en aanbevelingen.....	28
4.1	Algemeen	28
4.2	Zorgpunten/aanbevelingen politielocaties.....	28
4.3	Zorgpunten/aanbevelingen gerechtsgebouwen	30
	BIJLAGE: Overzicht inspectiebezoeken 2020	31

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de Commissie van Toezicht Arrestantenzorg van de politie-eenheid Amsterdam (hierna: commissie). De commissie brengt jaarlijks (uiterlijk op 1 maart) door middel van een jaarverslag rapport uit aan de korpschef over haar werkzaamheden en bevindingen over het voorgaande jaar. De korpschef zendt het jaarverslag, alsmede een verslag over de wijze waarop hij gevolg heeft gegeven aan dit jaarverslag, uiterlijk op 15 mei aan de Minister van Veiligheid en Justitie. De commissie brengt dit jaarverslag ook ter kennis aan de politiechef en burgemeesters binnen de politie-eenheid. Dit jaarverslag is openbaar.

2020 was een bewogen jaar dat in het licht stond van de corona-pandemie. In verband hiermee verzocht het Landelijk Centrum CTA de commissie op 16 maart 2020 om de inspecties tot nader order op te schorten, zowel in het belang van de gezondheid van de commissieleden als in het belang van de arrestanten en de arrestantenverzorgers. Per 1 juni 2020 zijn de inspecties weer hervat. De commissie heeft tijdens de inspecties de corona-maatregelen zoveel als mogelijk in acht genomen en zij werd even hartelijk als anders ontvangen, ondanks de soms uiterst ingewikkelde werkomstandigheden.

In dit jaarverslag wordt ingegaan op een aantal aspecten van de commissie en haar onderzoek. Hoofdstuk twee gaat over de wettelijke basis van de commissie, alsmede haar samenstelling, taak en werkwijze. In het derde hoofdstuk komen de bevindingen van de commissie aan bod en in hoofdstuk vier treft u een samenvatting en de aanbevelingen van de commissie aan. Tot slot treft u in de bijlage een overzicht van de uitgevoerde inspecties aan.

2 De commissie en haar werkzaamheden

2.1 De wettelijke basis en samenstelling van de commissie

In het Besluit beheer politie is de grondslag voor het toezicht op de arrestantenzorg vastgelegd. In de Regeling toezicht arrestantenzorg politie (hierna: Rtap) is bepaald dat elke regionale eenheid van de nationale politie een commissie heeft die toezicht houdt op de zorg voor arrestanten (formele benaming: ingesloten). In de Rtap zijn de benoeming, samenstelling, taken en werkwijze van de commissie nader uitgewerkt. De commissie bestaat uit onafhankelijke leden, die afkomstig zijn uit verschillende maatschappelijke geledingen. De leden worden benoemd door de minister van Justitie en Veiligheid voor de duur van ten hoogste vier jaren. Zij kunnen eenmaal worden herbenoemd voor ten hoogste vier jaren. De leden worden benoemd op basis van een open sollicitatieprocedure en op voordracht van de regioburgemeester en de hoofdofficier van justitie. De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

De commissie bestond in 2020 uit de volgende leden:

1. Ineke Apotheker, afdelingshoofd bij Logius, agentschap van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in Den Haag (voorzitter);
2. Willem Strankinga, voormalig longarts/wetenschappelijk docent VUmc Amsterdam (vice-voorzitter);
3. Igor Angishan, zorgcoördinator, Veilig Thuis regio Zuid-Kennemerland (lid);
4. Mark Deves, teamleider HAO, team Huisartsopleiding VUmc Amsterdam (lid);
5. Miriam Wijkman, universitair docent, afdeling Strafrecht en Criminologie, faculteit Rechtsgeleerdheid, VU Amsterdam (lid);
6. Ellie Kok, jurist, Het Juridisch Loket Amsterdam (lid).

Het secretariaat van de commissie huist op het Hoofdbureau van politie te Amsterdam. De ambtelijk secretaris van de klachtencommissie was tot half februari 2020 Daniëlle Tensen, waarna zij is vervangen door Jenny Zwarthoed. De commissie wordt administratief ondersteund door Clara Goudsblom.

2.2 De taken en werkwijze van de commissie

De commissie houdt toezicht op de zorg voor arrestanten, waarmee de politie belast is. Dit is in internationale en nationale regelgeving vastgelegd. In iedere eenheid zijn er politiecellencomplexen, waar personen zowel overdag als 's nachts kunnen worden ingesloten. In de complexen zijn alle daarvoor noodzakelijke voorzieningen aanwezig: de cellen hebben een bed en een toilet, er zijn douches, er is een luchtplaats, er zijn spreekkamers ten behoeve van een advocaat, reclasseringsmedewerker of arts. Er zijn 24 uur per dag arrestantenverzorgers aanwezig. Daarnaast zijn er ophoudkamers in de gebouwen van de basisteams, maar ook in de rechtbank en het gerechtshof, waar personen enkele uren kunnen worden vastgehouden. Het begeleiden en bewaken van verdachten bij de rechtbank en het gerechtshof, behoort in alle arrondissementen behalve in Amsterdam tot de taak van de politie. Desondanks wordt er door Amsterdamse commissie wel toezicht op gehouden. Tot slot zorgt de politie voor (een deel van) het vervoer van arrestanten. Ook hierop houdt de commissie toezicht.

De commissie brengt direct verslag uit van die bezoeken aan de politie en doet aanbevelingen over noodzakelijke verbeteringen. Teneinde de genoemde taken zo goed mogelijk te kunnen vervullen, dienen de commissieleden zich regelmatig door eigen waarneming op de hoogte te stellen van de toestand van de arrestantenzorg. Zij brengen onaangekondigd bezoeken aan de cellencomplexen en ophoudkamers, waartoe zij te allen tijde toegang hebben. Voorts ontvangen zij van de politiechef en alle overige ambtenaren alle door hen gewenste inlichtingen. Zo hebben zij het recht om alle op de arrestantenzorg betrekking hebbende gegevens, waaronder de persoonsgegevens van de ingesloten, in te zien.¹ Leden van de commissie zijn tot geheimhouding verplicht van al datgene hen hierbij ter kennis komt.²

2.3 Uitgevoerde werkzaamheden

2.3.1 Inspecties

In 2020 heeft de commissie in totaal 56 inspecties uitgevoerd op 22 locaties. In de bijlage is een overzicht opgenomen van het aantal inspecties per locatie, het aantal aangetroffen arrestanten en het aantal arrestanten met wie de commissie heeft gesproken.

De commissie heeft de inspecties op wisselende dagen en tijdstippen uitgevoerd. Als er tijdens de inspectie personen zijn ingesloten, gaat de commissie met een aantal arrestanten in gesprek. Hiervan wordt een kort verslag opgemaakt. Doorgaans zijn er in de ophoudkamers van de politielocaties weinig arrestanten aanwezig. Na afloop van de inspectie bespreekt de commissie de bevindingen met de aanwezige operationeel coördinator. Vervolgens leggen de leden hun bevindingen (en eventuele gespreksverslagen) vast in een inspectieverslag. Het inspectieverslag wordt tijdens de commissievergaderingen besproken. Daarna worden de bevindingen van de inspectie per brief teruggekoppeld. Met betrekking tot de cellencomplexen en de ophoudkamers op de politielocaties wordt dit aan de desbetreffende teamchefs, alsmede aan de teamchefs Arrestantentaken, J.A Langkemper en P.A.M. de Jong, teruggekoppeld. Met betrekking tot de rechtbank en het gerechtshof worden de bevindingen aan M.S. Roshanali respectievelijk R. Schoof en W. Wijbrands teruggekoppeld. De terugkoppelingsbrieven van de commissie worden doorgaans positief ontvangen.

Cellencomplexen

De eenheid Amsterdam beschikt over drie cellencomplexen, namelijk het Cellencomplex Hoofdbureau (CHB), het Cellencomplex Noordwest (CNW) en het Cellencomplex Zuidoost (CZO). In 2020 waren in de drie cellencomplexen in totaal 16.241 personen ingesloten. Dit betroffen 14.476 meerderjarige arrestanten en 1.658 minderjarige arrestanten. Van 107 arrestanten was het onbekend of zij meerderjarig of minderjarig waren.³ Bij de cellencomplexen heeft de commissie 26 inspecties uitgevoerd en 98 arrestanten gesproken.

¹ Artikel 5 lid 5 Rtap.

² Artikel 5 lid 6 Rtap.

³ Deze informatie heeft de commissie van het hoofd Arrestantentaken verkregen.

Ophoudkamers politielocaties

In 2020 waren in de ophoudkamers van de politielocaties in totaal 5.154 personen ingesloten. Dit betroffen 4.697 meerderjarige arrestanten en 366 minderjarige arrestanten. Van 91 arrestanten was het onbekend of zij meerderjarig of minderjarig waren.⁴ Bij de politielocaties met ophoudkamers heeft de commissie 22 inspecties uitgevoerd en 5 arrestanten gesproken.

Ophoudkamers rechtbank en gerechtshof

In 2020 waren in de ophoudkamers van de rechtbank 5.183 personen ingesloten. Dit betroffen 4.558 meerderjarige verdachten en 625 minderjarigen verdachten.⁵ Bij de ophoudkamers van de rechtbank heeft de commissie 4 inspecties uitgevoerd en 12 verdachten gesproken.

In 2020 waren in de ophoudkamers van het gerechtshof 2135 personen ingesloten, waarvan het aantal meerder- en minderjarigen niet afzonderlijk is bijgehouden.⁶ Bij de ophoudkamers van het gerechtshof heeft de commissie 4 inspecties uitgevoerd en 4 verdachten gesproken.

De commissie heeft in 2020 de extra beveiligde zittingszaal in Osdorp (de Bunker) niet bezocht. Er moet – evenals in de voorgaande jaren – nog vorm worden gegeven aan de wijze waarop inspecties aan de Bunker zullen worden uitgevoerd.

Arrestantenvervoer

In 2020 heeft de commissie 1 inspectie uitgevoerd bij het Regelcentrum Amsterdam (voorheen Coördinatie Cellen en Transport), maar geen arrestanten gesproken.

Landelijk vastgestelde thema's

Jaarlijks stelt het overleg van voorzitters van de Commissies van Toezicht Arrestantenzorg (hierna: CTA's) thema's vast waaraan de CTA's tijdens hun inspecties bijzondere aandacht zullen schenken. Voor 2020 is gekozen voor de drie aandachtspunten die in de tien jaarverslagen van de CTA's over 2018 de meest voorkomende en de meest herhaalde bleken te zijn. Het betreffen de volgende thema's: 1. Veiligheid/BHV, 2. Medische verzorging, 3. Jeugdigen (minderjarigen). De onder 1 en 2 genoemde onderwerpen waren eerder al aandachtspunten, maar daarop heeft onvoldoende verbetering plaatsgevonden, reden waarom dit aandachtspunten zijn gebleven.

Corona

In verband met de uitbraak van het corona-virus, heeft de commissie in de maanden maart tot en met mei van 2020 geen inspecties uitgevoerd. Nadien heeft de commissie tijdens inspecties de corona-maatregelen zoveel als mogelijk in acht genomen. De commissie werd even hartelijk als anders ontvangen, ondanks de soms uiterst ingewikkelde werkomstandigheden.

⁴ Deze informatie heeft de commissie van het hoofd Arrestantentaken verkregen.

⁵ Deze informatie heeft de commissie van het hoofd stafdienst van de rechtbank Amsterdam verkregen.

⁶ Zie noot 5. NB. Het aantal ingeslotenen is aanzienlijk lager dan in 2019. Dit is deels te verklaren doordat de voorgeleidingen – waar mogelijk – digitaal hebben plaatsgevonden direct vanuit de politiebureaus, vanwege de coronamaatregelen.

2.3.2 Vergaderingen

In 2020 is de commissie 7 keer fysiek dan wel digitaal bijeengekomen om algemene zaken en de bevindingen van de inspecties te bespreken. Tijdens de vergadering op 9 december 2020 was politiechef Frank Paauw aanwezig, om het jaarverslag van 2019 te bespreken en afscheid te nemen van twee commissieleden. Aan de landelijke vergadering heeft de vice-voorzitter deelgenomen.

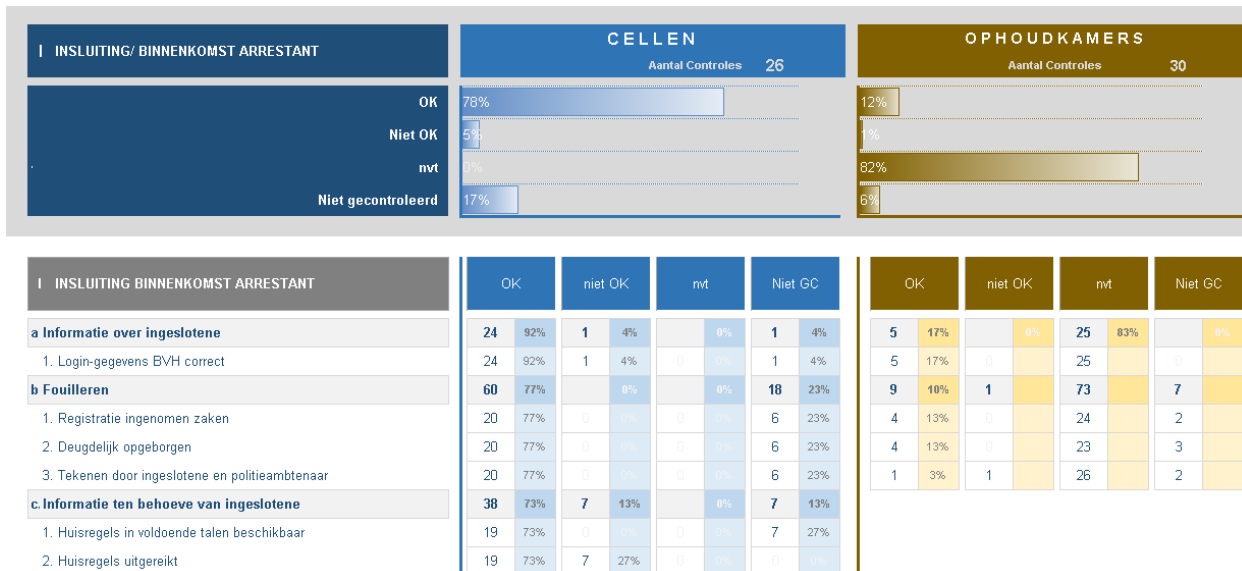
2.4 Incidenten

Als er binnen de arrestantenzorg een poging tot zelfdoding of ernstige verwonding heeft plaatsgevonden, stelt de politie de commissie hiervan op de hoogte. In 2020 heeft de commissie 4 keer een melding ontvangen van een dergelijk incident. De incidenten vonden 3 keer op het CNW plaats en 1 keer op het CHB.

De commissie heeft in 2020 geen meldingen van incidenten ontvangen van de rechtbank of het gerechtshof. Tevens zijn er geen adviezen ontvangen waarin de klachtencommissie aan de politiechef heeft geadviseerd ten aanzien van arrestantenzorg.

3 Bevindingen

3.1 Insluiting/Binnenkomst arrestant

3.1.1 Cellen

CZO

Bij het CZO voldoet het onderdeel ‘Insluiting/Binnenkomst arrestant’ over het algemeen aan de gestelde eisen. De commissie heeft een keer geconstateerd dat de login niet in orde was en meerdere keren geconstateerd dat aan arrestanten geen rechtenbrochure (huisregels) was uitgereikt en dat zij ook niet op andere wijze bekend waren gemaakt met de huisregels. Verder was alles op orde.

CNW

Bij het CNW voldoet het onderdeel ‘Insluiting/Binnenkomst arrestant’ over het algemeen aan de gestelde eisen. De commissie heeft meerdere malen geconstateerd dat de rechtenbrochure niet was uitgereikt. Verder was alles op orde.

CHB

Bij het CHB voldoet het onderdeel ‘Insluiting/Binnenkomst arrestant’ over het algemeen aan de gestelde eisen. Eén keer heeft de commissie geconstateerd dat aan een arrestant geen rechtenbrochure was uitgereikt en dat die ook niet op andere wijze bekend was gemaakt. Verder was alles op orde.

3.1.2 Ophoudkamers

Basisteams

District Centrum-Noord (basisteams Centrum-Burgwallen, Centrum-Amstel, Centrum-Jordaan, Boven-IJ)

De commissie heeft in 2020 de basisteams Centrum-Burgwallen, Centrum-Jordaan en Boven-IJ bezocht. Hier waren geen arrestanten aanwezig. Het onderdeel 'Insluiting/Binnenkomst arrestant' is dan ook niet van toepassing. Omdat de commissie in 2020 geen bezoek heeft gebracht aan basisteam Centrum-Amstel, zal dit basisteam in de navolgende bevindingen niet aan de orde komen.

District Oost (basisteams Oost-Zeeburg, Oost-Watergraafsmeer, Diemen - Ouder-Amstel, Zuidoost-Centrumgebied, Zuidoost-Gaasperdam)

De commissie heeft in 2020 alle basisteams in district Oost bezocht. Hier waren geen arrestanten aanwezig. Het onderdeel 'Insluiting/Binnenkomst arrestant' is dan ook niet van toepassing.

District Zuid (basisteams Zuid-De Pijp, Zuid-Buitenveldert, Amstelveen, Aalsmeer-Uithoorn)

De commissie heeft in 2020 alle basisteams in district Zuid bezocht. Hier waren geen arrestanten aanwezig. Het onderdeel 'Insluiting/Binnenkomst arrestant' is dan ook niet van toepassing.

District West (basisteams West-Haarlemmerweg, West-Overtoomsesluis, Nieuw-West-Zuid, Nieuw-West-Noord)

De commissie heeft in 2020 de basisteams West-Overtoomsesluis, Nieuw-West-Zuid, Nieuw-West-Noord bezocht. Hier waren geen arrestanten aanwezig. Het onderdeel 'Insluiting/Binnenkomst arrestant' is dan ook niet van toepassing. Omdat de commissie in 2020 geen bezoek heeft gebracht aan basisteam West-Haarlemmerweg, zal dit basisteam in de navolgende bevindingen niet aan de orde komen.

Andere politielocaties

AVIM

De commissie heeft de Afdeling Vreemdelingenpolitie Identificatie en Mensenhandel (AVIM) in 2020 tweemaal bezocht. Hierbij zijn 5 arrestanten aangetroffen. Van 1 arrestant waren de spullen keurig geregistreerd en opgeborgen, maar was het formulier niet ondertekend door de arrestant. Aangegeven werd dat de arrestant nog maar net gearriveerd was en men er de tijd nog niet voor had gehad.

Politiepost Stationsplein

De commissie heeft in 2020 de politiepost op het Stationsplein driemaal bezocht en slechts 1 arrestant aangetroffen. Hierbij is op dit onderdeel alleen gecontroleerd of de huisregels waren uitgereikt, wat het geval was.

Politiepost Arena

Het onderdeel ‘Insluiting/Binnenkomst arrestant’ is bij de politiepost Arena niet van toepassing, aangezien de commissie hier in 2020 geen inspecties heeft verricht. Politiepost Arena zal daarom bij de volgende bevindingen niet aan de orde komen.

Gerechtsgebouwen

Rechtbank

Bij de rechtbank voldoet het onderdeel ‘Insluiting/Binnenkomst arrestant’ aan de gestelde eisen. De verdachten worden vanuit een cellencomplex of een penitentiaire inrichting door Dienst Vervoer & Ondersteuning (DV&O) of door de politie naar de rechtbank gebracht. Verdachten die uit een cellencomplex komen hebben al hun persoonlijke bezittingen en waardevolle stukken bij zich. Bij de ingenomen zaken bevindt zich een fouilleringsformulier. Bij binnenkomst wordt de verdachte gefouilleerd en wordt gecontroleerd of het fouilleringsformulier in overeenstemming is met de spullen. Vervolgens wordt alles zorgvuldig opgeruimd in een daarvoor bestemde ruimte.

De rechtbank heeft geen huisregels opgesteld die aan de verdachten worden uitgereikt. De commissie heeft eerder verzocht om aan de verdachten kenbaar te maken wat zij tijdens hun verblijf kunnen vragen en/of verwachten met betrekking tot toiletbezoek, eten, drinken en/of verpozing. Daar is tot op heden geen gehoor aan gegeven. Dat klemt temeer omdat de staande praktijk nog steeds is dat verdachten vaak vroeg in de ochtend worden gebracht om tijdig te kunnen verschijnen bij hun zitting en vervolgens ook uren moeten wachten voor ze worden opgehaald na hun zitting. Zolang dat probleem niet wordt opgelost, is het de verantwoordelijkheid van de rechtbank om de verdachten tijdens die wachturen binnen de gegeven mogelijkheden goed te informeren en te verzorgen.

Gerechtshof

Bij het gerechtshof voldoet het onderdeel ‘Insluiting/Binnenkomst arrestant’ over het algemeen aan de gestelde eisen. De verdachten worden bij binnenkomst aan het lichaam gefouilleerd. De meeste verdachten zijn afkomstig uit een penitentiaire inrichting. Dit maakt dat de parketwachters weinig zaken hoeven in te nemen. De enkele keer dat zaken wel worden ingenomen, wordt hiervan geen formele registratie opgemaakt. Ook wordt de waardezaak niet getekend.

Verder zijn er geen huisregels aanwezig bij het gerechtshof. Dat de verdachte op de hoogte is van de procedures wordt gezien als de verantwoordelijkheid van de advocaat van de verdachte of de PI. De commissie heeft eerder verzocht om aan de verdachten kenbaar te maken wat zij tijdens hun verblijf kunnen vragen en/of verwachten met betrekking tot toiletbezoek, eten, drinken en/of verpozing. Daar is tot op heden geen gehoor aan gegeven. Dat klemt temeer omdat de staande praktijk nog steeds is dat verdachten vaak vroeg in de ochtend worden gebracht om tijdig te kunnen verschijnen bij hun zitting en vervolgens ook uren moeten wachten voor ze worden opgehaald na hun zitting. Zolang dat probleem niet wordt opgelost, is het de

verantwoordelijkheid van het gerechtshof om de verdachten tijdens die wachturen binnen de gegeven mogelijkheden goed te informeren en te verzorgen.

3.2 Verblijf/Huisvesting

II VERBLIJF / HUISVESTING		CELLEN Rental Controle 26				OPHOUDKAMERS Rental Controle 30			
OK	74%					78%			
Niet OK	1%					1%			
nvt	0%					6%			
Niet gecontroleerd	25%					13%			

II VERBLIJF / HUISVESTING	OK	niet OK	nvt	Niet GC	OK	niet OK	nvt	Niet GC
Cellen/ophoudkamers	176	2		4	150	5		25
1. Werking intercom	22	0	0	4	20	0	0	10
2. Temperatuur	25	1	0	0	27	1	0	2
3. Ventilatie	26	0	0	0	23	1	0	6
4. Verlichting	26	0	0	0	28	0	0	2
5. Schoon	25	1	0	0	25	3	0	2
6. Veilig	26	0	0	0	27	0	0	3
7. Dag/Nacht	26	0	0	0				
Gangen	51	1			56			4
1. Schoon	25	1	0	0	28	0	0	2
2. Geen rondzlingerende zaken	26	0	0	0	28	0	0	2
Douches/ toilet	42	1		87	73		29	16
1. Werkend	10	1	0	15	22	0	0	7
2. Schoon	11	0	0	15	23	0	0	6
3. Veilig	3	0	0	17	27	0	0	3
4. Douche doorspoelenregistraties	5	0	0	21	1	0	29	0
5. Oogdouchesregistraties	7	0	0	19				

3.2.1 Cellen

CZO

Bij het CZO voldoet het onderdeel ‘Verblijf/Huisvesting’ redelijk aan de gestelde eisen. Eenmaal is geconstateerd dat het in het hele cellencomplex vrij warm en benauwd was. De cellen en gangen zien er schoon en opgeruimd uit. Slechts één keer lag er in de gang water vermengd met uitwerpselen, die door een arrestant onder de celdeur waren geschoven. Ook de douches zien er schoon uit. Van de oogdouches wordt geen gebruikt meer gemaakt, wat betekent dat de commissie de doorspoelregistratie niet meer hoeft te controleren. Er zijn voldoende wegwerpflacons met ooggel aanwezig om de ogen schoon te spoelen. De commissie heeft bij verschillende inspecties waargenomen dat de technozuilen niet (goed) werken en dat op geen enkele technozuil de tijdsaanduiding werkt.

CNW

Bij het CNW voldoet het onderdeel ‘Verblijf/Huisvesting’ over het algemeen aan de gestelde eisen. De cellen en gangen zien er schoon en opgeruimd uit. Ook de douches ogen schoon. Eén keer heeft de commissie waargenomen dat een cel niet schoon was. Aan het plafond kleefde een klodder boter. Van de oogdouches wordt geen gebruikt meer gemaakt, wat betekent dat de commissie de doorspoelregistratie niet meer hoeft te controleren. Er zijn voldoende wegwerpflacons met ooggel aanwezig om de ogen schoon te spoelen.

CHB

Bij het CHB voldoet het onderdeel ‘Verblijf/Huisvesting’ niet aan de gestelde eisen. Het cellencomplex is een oud gebouw met minder moderne voorzieningen dan de andere cellencomplexen. Alleen op de tweede verdieping zijn enkele cellen aanwezig die beschikken over technozuilen (maar deze functioneren niet of nauwelijks). Alhoewel het een oud gebouw is, ziet het complex er schoon uit. Van de oogdouches wordt geen gebruik meer gemaakt, wat betekent dat de commissie de doorspoelregistratie niet meer hoeft te controleren. Er zijn voldoende flacons aanwezig om de ogen schoon te spoelen. De commissie heeft één keer vernomen dat het douchewater koud was. Het douchewater komt uit een boiler en als er veel gebruik gemaakt wordt van de douche, dan wordt het water koud.

3.2.2 Ophoudkamers

Basisteams

District Centrum-Noord (basisteams Centrum-Burgwallen, Centrum-Amstel, Centrum-Jordaan, Boven-IJ)

Bij het district Centrum-Noord voldoet het onderdeel ‘Verblijf/Huisvesting’ over het algemeen aan de gestelde eisen. Bij het basisteam Boven-IJ zijn er geen oogdouches meer, maar voldoende flacons met spoelvloeistof. Bij basisteam Burgwallen is één keer geconstateerd dat de lijst waarop dient te worden bijgehouden wanneer de oogdouche wordt doorgespoeld, lange tijd niet was ingevuld.

District Oost (basisteams Oost-Zeeburg, Oost-Watergraafsmeer, Diemen - Ouder-Amstel, Zuidoost-Centrumgebied, Zuidoost-Gaasperdam)

Bij het district Oost voldoet het onderdeel ‘Verblijf/Huisvesting’ over het algemeen aan de gestelde eisen. Bij basisteam Oost-Zeeburg waren voldoende flacons met ooggel aanwezig. Bij het basisteam Zuidoost-Centrumgebied zag de oogdouche er vies uit en lekte, maar hij wordt wel regelmatig schoongemaakt. Er waren ruimvoldoende flacons aanwezig.

District Zuid (basisteams Zuid-De Pijp, Zuid-Buitenveldert, Amstelveen, Aalsmeer-Uithoorn)

Bij het district Zuid voldoet het onderdeel ‘Verblijf/Huisvesting’ aan de gestelde eisen. Bij de meeste basisteams wordt geen gebruik meer gemaakt van de oogdouches, maar van ooggel. Bij het basisteam Zuid-Buitenveldert is de oogdouche nog wel in gebruik. Het schoonspoelen van de oogdouche gebeurt automatisch en wordt centraal geregistreerd.

District West (basisteams West-Haarlemmerweg, West-Overtoomsesluis, Nieuw-West-Zuid, Nieuw-West-Noord)

Bij het district West voldoet het onderdeel ‘Verblijf/Huisvesting’ over het algemeen aan de gestelde eisen. Bij basisteam West-Overtoomsesluis ligt de spoellijst van de oogdouches achter slot en grendel bij de technische dienst, waardoor de commissie deze niet heeft kunnen controleren.

Andere politielocaties

AVIM

Bij de AVIM voldoet het onderdeel 'Verblijf/Huisvesting' aan de gestelde eisen.

Politiepost Stationsplein

Bij de politiepost op het Stationsplein voldoet het onderdeel 'Verblijf/Huisvesting' over het algemeen aan de gestelde eisen. Eén keer heeft de commissie geconstateerd dat de registratielijst voor het doorspoelen van de oogdouche niet aanwezig was. Bij latere inspecties was deze lijst wel aanwezig, maar was het onduidelijk hoe vaak de oogdouche moet worden doorgespoeld.

Gerechtsgebouwen

Rechtbank

Bij de rechtbank voldoet het onderdeel 'Verblijf/Huisvesting' minder dan gemiddeld aan de gestelde eisen. De commissie heeft zowel het oude gedeelte als het nieuwe gedeelte van de rechtbank bezocht. Ongeveer de helft van de ophoudkamers bevinden zich in het oude gedeelte van de rechtbank. De overige ophoudkamers bevinden zich in een tijdelijk behuizing totdat de nieuwbouw voltooid is. Het zijn sober ingerichte ruimtes met alleen een stenen bank. Verdachten klagen er regelmatig over dat ze langdurig op een koude stenen bank moeten zitten. Verder heeft de commissie waargenomen dat de deuren en muren in de cel vaak beklad zijn. Bij één cel maakte de luchtafvoer een constant piepend geluid, waar een verdachte over klaagde.

Gerechtshof

Bij het gerechtshof voldoet het onderdeel 'Verblijf/Huisvesting' redelijk aan de gestelde eisen. Eén van de ophoudkamers was echter ernstig beklad. Verder heeft de commissie geconstateerd dat de oogdouches gecontroleerd worden door de Technische Dienst. De registratie van deze controle is niet aangetroffen in het cellengedeelte en kon derhalve niet door de commissie worden beoordeeld.

3.3 Verblijf/verzorging en bejegening

III VERBLIJF / VERZORGING EN BEJEGENING		CELLEN				OPHOUDKAMERS			
		Aantal Cellen 26				Aantal Ophoudkamers 30			
OK	67%								
Niet OK	2%								
nvt	7%								
Niet gecontroleerd	24%								

II VERBLIJF / VERZORGING EN BEJEGENING	OK	niet OK	nvt	Niet GC	OK	niet OK	nvt	Niet GC
Voeding	63	81X		15	13	22X	1	2X
1. Aanbod en/of verzinkt	25	36X	0	1	7	24X	1	4X
2. Oplagf haalbaarheid datum	19	73X	0	7				
3. Aanbod	19	73X	0	7				
Luchten / Ontspanning	78	75X	11	15				
1. Zo laag luchten aanbieden	26	100X	0	0				
2. Luchtplaatschaan	12	46X	0	14				
3. Lectuur	15	58X	11	0				
4. Ruakgelegenheid	25	36X	0	1				
Hygiëne	57	55X	8X	47				
1. Keukenzchaan	15	58X	0	11				
2. Schone dekenaf lakens	16	62X	0	10				
3. Oplaguar qorcheiden (vuilzchaan)	14	54X	0	12				
4. Producten hygiëne op voorraad	12	46X	0	14				
Medische verzorging	70	54X	8X	29	13	44X	1	4X
1. Valdaende mogelijkheden behandelingand	23	88X	0	1				
2. Procedure inrcheckolen artr (GGD/GGZ)	20	77X	0	6				
3. Bewaerandf verztrekking van medicijnen	15	58X	0	8				
4. Uitvoering van contraler ap advior vd artr	10	58X	0	14				
5. Verbandzaxen	2	8X	0	24				
6. Medische Checkliet	6	23X	0	2				
Bejegening	26	100X		8X				
1. Algemene indruk bejegening	26	100X	0	0				

3.3.1 Cellen

CZO

Bij het CZO voldoet het onderdeel ‘Verblijf/Verzorging en bejegening’ redelijk aan de gestelde eisen. De commissie heeft een goede indruk over de wijze waarop arrestanten door de arrestantenverzorgers worden behandeld en bejegend. De commissie heeft in 2020 34 arrestanten gesproken en zij gaven allen aan dat zij zich goed behandeld en bejegend voelden. Verder heeft de commissie geconstateerd dat tijdens acht van de negen inspecties aan de meeste arrestanten (die de commissie heeft gesproken), geen lectuur is aangeboden. Aangezien de technozuilen niet of slechts gedeeltelijk functioneren, is het van een nog groter belang dat er voor de arrestanten voldoende mogelijkheden zijn om te ontspannen of afleiding te zoeken.

CNW

Bij het CNW voldoet het onderdeel ‘Verblijf/Verzorging en bejegening’ over het algemeen aan de gestelde eisen. De commissie heeft een goede indruk over de wijze waarop arrestanten door de arrestantenverzorgers worden behandeld en bejegend. De commissie heeft in 2020 op het CNW 27 arrestanten gesproken en zij gaven allen aan dat zij zich goed behandeld en bejegend voelden. De commissie heeft waargenomen dat er meerdere malen geen lectuur aan de arrestanten was aangeboden. Verder heeft de commissie één keer waargenomen dat aan twee minderjarige arrestanten geen huiswerk was aangeboden.

CHB

Bij het CHB voldoet het onderdeel ‘Verblijf/Verzorging en bejegening’ over het algemeen aan de gestelde eisen. De commissie heeft een goede indruk over de wijze waarop arrestanten door de arrestantenverzorgers worden behandeld en bejegend. De commissie heeft in 2020 bij het CHB 38 arrestanten gesproken. De arrestanten die hiernaar zijn gevraagd, hebben aangegeven dat zij zich goed behandeld en bejegend voelden. De commissie heeft eenmaal geconstateerd dat aan twee arrestanten geen lectuur was aangeboden.

3.3.2 Ophoudkamers

Basisteams

District Centrum-Noord (basisteam Centrum-Burgwallen, Centrum-Amstel, Centrum-Jordaan, Boven-IJ)

Bij het district Centrum-Noord voldoet het onderdeel ‘Verblijf/Verzorging en bejegening’ aan de gestelde eisen.

District Oost (basisteam Oost-Zeeburg, Oost-Watergraafsmeer, Diemen - Ouder-Amstel, Zuidoost-Centrumgebied, Zuidoost-Gaasperdam)

Bij het district Oost voldoet het onderdeel ‘Verblijf/Verzorging en bejegening’ aan de gestelde eisen.

District Zuid (basisteam Zuid-De Pijp, Zuid-Buitenveldert, Amstelveen, Aalsmeer-Uithoorn)

Bij het district Zuid voldoet het onderdeel ‘Verblijf/Verzorging en bejegening’ aan de gestelde eisen.

District West (basisteam West-Haarlemmerweg, West-Overtoomsesluis, Nieuw-West-Zuid, Nieuw-West-Noord)

Bij het district West voldoet het onderdeel ‘Verblijf/Verzorging en bejegening’ aan de gestelde eisen.

Andere politielocaties

AVIM

Bij de AVIM voldoet het onderdeel ‘Verblijf/Verzorging en bejegening’ aan de gestelde eisen. De commissie heeft 4 arrestanten gesproken, die allen aangaven dat zij zich goed behandeld en bejegend voelden.

Politiepost Stationsplein

Bij de politiepost op het Stationsplein voldoet het onderdeel ‘Verblijf/Verzorging en bejegening’ over het algemeen aan de gestelde eisen. De commissie heeft 1 arrestant gesproken, die tevreden was over de bejegening. Verder heeft de commissie geconstateerd dat in de verbanddoos meerdere artikelen over de datum waren.

Gerechtsgebouwen

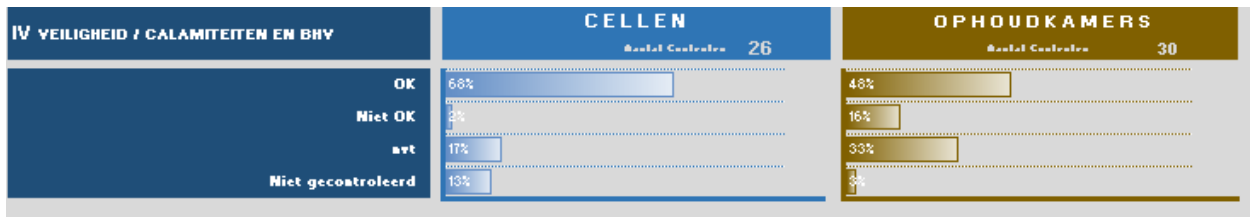
Rechtbank

Bij de rechtbank voldoet het onderdeel 'Verblijf/Verzorging en bejegening' aan de gestelde eisen. Medicijnen worden in een aparte ladekast bewaard, zodat er goed overzicht is welk medicijn bij welke verdachte hoort. Verder heeft de commissie 12 verdachten gesproken die tevreden waren over de behandeling en bejegening.

Gerechtshof

Bij het gerechtshof voldoet het onderdeel 'Verblijf/Verzorging en bejegening' over het algemeen aan de gestelde eisen. De commissie heeft 4 verdachten gesproken. De commissie heeft de indruk dat de behandeling en bejegening jegens de verdachten goed is. Eén verdachte had aangegeven geen broodmaaltijd te hebben meegekregen vanuit het Huis van Bewaring. Er was aan hem ook geen broodmaaltijd verstrekt door het gerechtshof. Volgens het gerechtshof had de verdachte geweigerd de aangeboden broodmaaltijd mee te nemen vanuit het Huis van Bewaring.

3.4 Veiligheid, calamiteiten en BHV

IV VEILIGHEID / CALAMITEITEN EN BHV	OK	niet OK	nvt	Niet GC	OK	niet OK	nvt	Niet GC
a BHV-Plan	41	52X	4	5X			32	42X
1. Aanwezig, actueel, bekend	16	62X	1	4X	0	1X	3	35X
2. Ontruimings-oefening recent	20	77X	0	1X	0	1X	6	25X
3. Evaluatie	5	28X	3	42X	0	1X	17	68X
b Bedrijfsbulpverlening	26	100X		8X				8X
1. BHV'er aanwezig	26	100X	0	1X	0	1X	0	1X
c Blusmiddelen	44	85X		8X			8	45X
1. Beschikbaar	25	56X	0	1X	0	1X	1	4X
2. Periodieke Controle/ Onderhoud	19	73X	0	1X	0	1X	7	27X
e Ontsluiting cellen/ ophoudkamers, routes	74	95X		8X			4	5X
1. Bekend met werking/ mog.	22	85X	0	1X	0	1X	4	45X
2. Duidelijke vluchtroute	26	100X	0	1X	0	1X	0	1X
3. Uitgangen vrij	26	100X	0	1X	0	1X	0	1X
f Toepassen bijz. observatie	9	42X	3	4X	61	78X	5	6X
1. Besluitvorming HDvJ	4	45X	0	1X	20	77X	2	8X
2. Aanzeggen gebruik observatie camera	1	4X	2	8X	21	84X	2	8X
3. Feitelijke observaties	4	45X	1	4X	20	77X	1	4X
f Afleggen wapens (vuurwapen)	52	100X		8X				8X
1. Voorzieningen	26	100X	0	1X	0	1X	0	1X
2. Procedure bekendheid en uitvoering	26	100X	0	1X	0	1X	0	1X

3.4.1 Algemeen

De commissie constateert dat de brandveiligheid ernstig tekortschiet in het merendeel van de ophoudkamers in politielocaties. De commissie heeft deze tekortkoming nu al jaren achtereen geconstateerd en gerapporteerd, maar zag tot nu toe geen verbetering. Het afgelopen jaar is de brandveiligheid nog minder geworden: de commissie heeft van het Hoofd Bedrijfsbulpverlening van de eenheid Amsterdam vernomen dat alle BHV-opleidingen en ontruimingsoefeningen van 19 maart tot en met juni 2020 waren geannuleerd vanwege corona, met uitzondering van de ontruimingsoefeningen in de cellencomplexen. Vervolgens is in oktober 2020 – in overleg met het Hoofd Bedrijfsvoering van de eenheid Amsterdam – besloten om in ieder geval tot het einde van 2020 geen BHV-opleidingen en ontruimingsoefeningen te houden.

3.4.2 Cellen

CZO

Bij het CZO voldoet het onderdeel ‘Veiligheid/calamiteiten en BHV’ redelijk aan de gestelde eisen. De commissie heeft geconstateerd dat het bedrijfsnoodplan actueel is en er altijd een BHV'er aanwezig is. Tevens is er op 20 oktober 2020 een ontruimingsoefening gehouden, waarbij de commissie aanwezig was. Uit deze oefening kwam naar voren dat de arrestanten bij de ontruiming niet voldoende werden geïnformeerd. Verder werd geconstateerd dat cellen waaruit arrestanten waren weggeleid niet op een of andere manier werden gemarkeerd en dat niet

altijd werd doorgegeven welke cellen al waren ontruimd. Een arrestant die uit de cel was gehaald, was niet overgedragen en was daardoor even “kwijt”. De brandweer was niet uitgenodigd voor deze fictieve oefening. Tijdens een inspectie is gebleken dat een medewerker die niet bij de ontruimingsoefening aanwezig was, geen terugkoppeling had gekregen over het verloop van de oefening.

CNW

Bij het CNW voldoet het onderdeel ‘Veiligheid/calamiteiten en BHV’ redelijk aan de gestelde eisen. De commissie heeft geconstateerd dat het bedrijfsnoodplan actueel is en er altijd een BHV-er aanwezig is. Verder zijn er in 2020 twee ontruimingsoefeningen gehouden. De commissie heeft vernomen dat naast deze ontruimingsoefeningen, er twee keer per jaar intern georganiseerde oefeningen plaatsvinden. Bij een aantal inspecties is gebleken dat onduidelijk was wanneer de laatste ontruimingsoefening was gehouden en dat medewerkers die niet bij gehouden ontruimingsoefeningen aanwezig waren, geen terugkoppeling hadden gekregen over het verloop van de oefening. Verder is gebleken dat op de luchtplaatsen en in de gangen camera's hangen die continu registreren. De arrestanten worden hierover niet geïnformeerd en er hangen ook geen bordjes.

CHB

Bij het CHB voldoet het onderdeel ‘Veiligheid/calamiteiten en BHV’ redelijk aan de gestelde eisen. De commissie heeft geconstateerd dat het bedrijfsnoodplan actueel is en er altijd een BHV-er aanwezig is. Ook is er een ontruimingsoefening gehouden. De commissie is bij de ontruimingsoefening op 22 september 2020 aanwezig geweest. De brandweer is gevraagd hierbij aanwezig te zijn, maar was niet in staat om aan de oefening mee te doen. Tijdens de oefening ging het alarm niet af. Achteraf bleek dat de meldkamer was gevraagd om de koppeling van het alarm met de brandweercentrale te verbreken, maar dit was zodanig gedaan dat het hele alarm eruit lag. Dit had nooit mogen gebeuren, omdat het alarm onder alle omstandigheden in werking moet blijven. De oefening verliep kort en krachtig. Omdat de operationeel coördinator besloot niet te ontruimen vanwege de rookontwikkeling en opdracht gaf te wachten op de brandweer (die niet aanwezig was), was de oefening snel afgelopen.

3.4.3 Ophoudkamers

Basisteam

District Centrum-Noord (basisteam Centrum-Burgwallen, Centrum-Amstel, Centrum-Jordaan, Boven-IJ)

De commissie concludeert dat het district Centrum-Noord ernstig tekortschiet wat betreft ‘Veiligheid/calamiteiten en BHV’. Op basisteam Centrum-Burgwallen heeft er in 2020 geen ontruimingsoefening plaatsgevonden in verband met corona. Om diezelfde reden waren er ook geen cursussen en is er ook geen table-top oefening gehouden. Wel heeft er een echte ontruiming plaatsgevonden, die als oefening is aangemerkt. Tijdens een inspectie op het basisteam Centrum-Jordaan werd aangegeven dat er in 2020 een ontruimingsoefening was gehouden, maar dit was echter niet op papier terug te vinden. Op het basisteam Boven-IJ heeft in 2020 geen

ontruimingsoefening plaatsgevonden. De oefening die op 17 december 2020 gepland stond, ging niet door vanwege de aangescherpte corona-maatregelen. Ook de BHV-trainingen, die door medewerkers gevolgd worden, waren grotendeels afgelast. Bij alle drie de basisteams, heeft de commissie geconstateerd dat de bedrijfsnoodplannen actueel zijn.

District Oost (basisteams Oost-Zeeburg, Oost-Watergraafsmeer, Diemen - Ouder-Amstel, Zuidoost-Centrumgebied, Zuidoost-Gaasperdam)

De commissie concludeert evenals voorgaande jaren dat het district Oost ernstig tekortschiet wat betreft 'Veiligheid/calamiteiten en BHV'. Op geen van de locaties van de basisteams is in 2020 een ontruimingsoefening gehouden. Ook waren op drie locaties geen actuele bedrijfsnoodplannen dan wel calamiteitenplannen aanwezig.

District Zuid (basisteams Zuid-De Pijp, Zuid-Buitenveldert, Amstelveen, Aalsmeer-Uithoorn)

De commissie concludeert dat het district Zuid ernstig tekortschiet wat betreft 'Veiligheid/calamiteiten en BHV'. Alleen op het basisteam Zuid-Buitenveldert heeft in 2020 een ontruimingsoefening plaatsgevonden. Bij alle basisteams waren actuele bedrijfsnoodplannen aanwezig.

District West (basisteams West-Haarlemmerweg, West-Overtoomsesluis, Nieuw-West-Zuid, Nieuw-West-Noord)

De commissie concludeert dat het district West ernstig tekortschiet wat betreft 'Veiligheid/calamiteiten en BHV'. Op de drie bezochte locaties heeft de commissie geen actuele bedrijfsplannen aangetroffen en zijn er in 2020 geen ontruimingsoefeningen gehouden. Wel heeft er op basisteam Nieuw-West-Noord in mei 2020 een echte ontruiming plaatsgevonden. Deze ontruiming is als oefenmoment BHV geadmistreerd. De bevindingen zijn niet gecommuniceerd naar de overige medewerkers.

Andere politielocaties

AVIM

Bij de AVIM voldoet het onderdeel 'Veiligheid/calamiteiten en BHV' redelijk aan de gestelde eisen. De commissie heeft geconstateerd dat het bedrijfsnoodplan actueel was. In verband met corona heeft er in 2020 geen ontruimingsoefening plaatsgevonden. De laatste ontruimingsoefening vond plaats op 15 oktober 2019.

Politiepost Stationsplein

De commissie constateert dat de politiepost op het Stationsplein ernstig tekortschiet wat betreft 'Veiligheid/calamiteiten en BHV'. Vanuit het Stationsplein worden geen ontruimingsoefeningen georganiseerd. Dit wordt alleen vanuit de NS gedaan voor het hele stationsgebied. Tijdens de inspecties is het de commissie echter niet duidelijk geworden of er ontruimingsoefeningen zijn gehouden. Ook is er geen bedrijfsnoodplan dan wel calamiteitenplan aanwezig. Wel is er voor de operationeel coördinator een protocol van NS aanwezig, waarin ook een deel over het Stationsplein is opgenomen. De commissie heeft vernomen dat medio augustus 2020 wel een table-top oefening is gehouden.

Gerechtsgebouwen

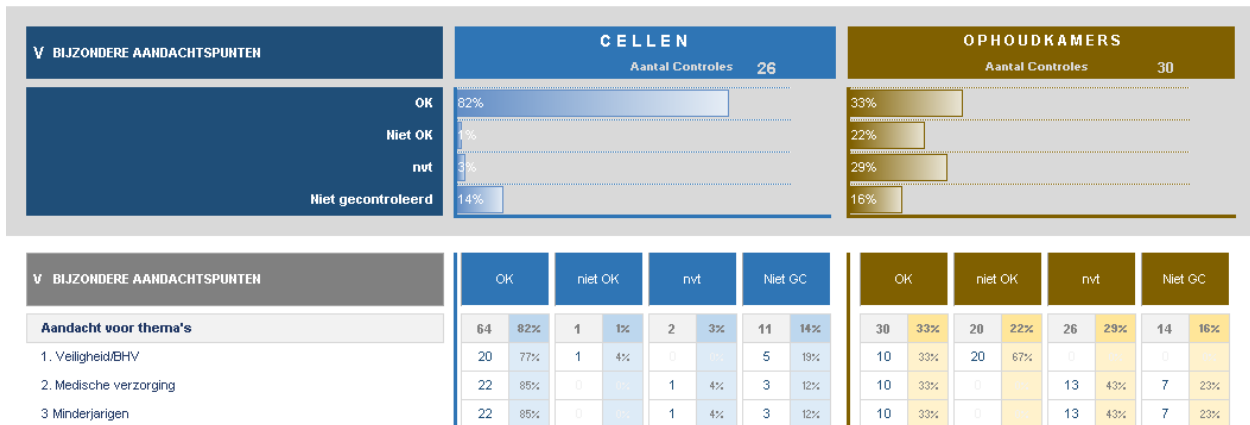
Rechtbank

Bij de rechtbank voldoet het onderdeel 'Veiligheid/calamiteiten en BHV' redelijk aan de gestelde eisen. De commissie heeft geconstateerd dat het bedrijfsnoodplan actueel is. In 2020 heeft er geen ontruimingsoefening plaatsgevonden. De oefening die begin 2020 gepland stond, is geannuleerd in verband met corona.

Gerechtshof

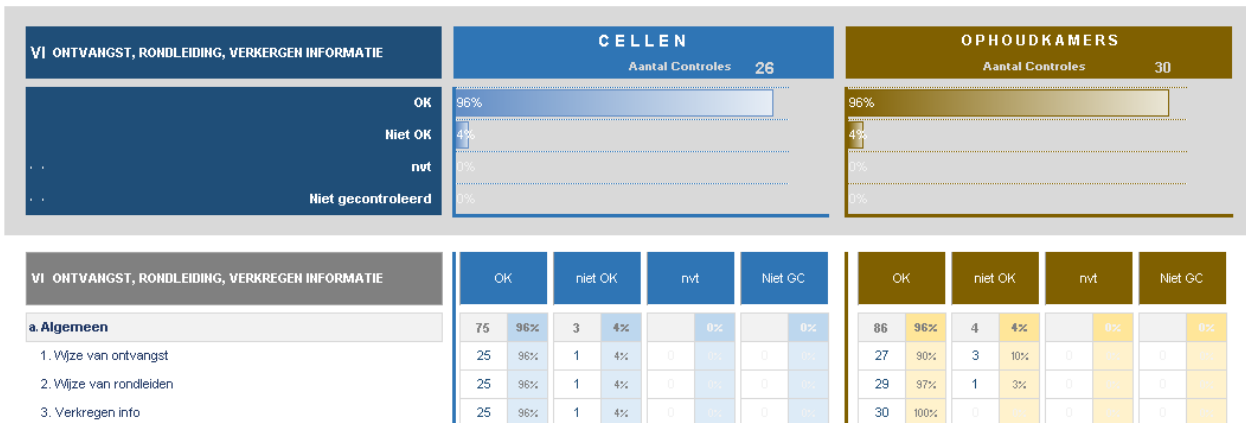
De commissie concludeert dat het gerechtshof ernstig tekortschiet wat betreft 'Veiligheid/calamiteiten en BHV'. Het is onbekend of er in 2020 een ontruimingsoefening is gehouden. Verder was er geen actueel bedrijfsnoodplan aanwezig.

3.5 Bijzondere aandachtspunten (landelijk)

Jaarlijks worden landelijk een aantal bijzondere aandachtspunten vastgesteld. Voor 2020 betrof dit de thema's 'Veiligheid/BHV', 'Medische verzorging' en 'Minderjarigen'. Informatie over het thema 'Veiligheid/BHV' is terug te vinden in paragraaf 3.4. Informatie over het thema 'Medische verzorging' is terug te vinden in paragraaf 3.3. Informatie over het thema 'Minderjarigen' is terug te vinden in paragraaf 3.7.

3.6 Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie

3.6.1 Cellen

CZO

Bij het CZO voldoet het onderdeel ‘Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie’ over het algemeen aan de gestelde eisen. De commissie is in de eerste helft van 2020 tweemaal op een onvriendelijke wijze ontvangen. De eerste keer ving de commissie een gesprek op tussen de arrestantenverzorgers die niet doorhadden dat een van de wachtenden een commissielid was. Uit dit gesprek werd duidelijk dat men niet op het bezoek van de commissie zat te wachten. De tweede keer gaf de commissie bij aankomst aan, met de operationeel coördinator te willen overleggen hoe de inspectie veilig kon worden uitgevoerd. De operationeel coördinator wimpelde dit gesprek af. Degenen die de commissie rondleidden waren echter wel vriendelijk. Na een terugkoppeling van de commissie aan het CZO op dit punt, waren de ontvangst en rondleidingen uitstekend. Ook werd de commissie van alle benodigde informatie voorzien.

CNW

Bij het CNW voldoet het onderdeel ‘Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie’ aan de gestelde eisen. De commissie wordt altijd op een vriendelijke wijze ontvangen en rondgeleid. Ook wordt de commissie van alle benodigde informatie voorzien.

CHB

Bij het CHB voldoet het onderdeel ‘Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie’ aan de gestelde eisen. De commissie wordt altijd op een vriendelijke wijze ontvangen en rondgeleid. Ook wordt de commissie van alle benodigde informatie voorzien.

3.6.2 Ophoudkamers

Basisteam

District Centrum-Noord (basisteam Centrum-Burgwallen, Centrum-Amstel, Centrum-Jordaan, Boven-IJ)

Bij het district Centrum-Noord voldoet het onderdeel ‘Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie’ over het algemeen aan de gestelde eisen. Bij een inspectie bij basisteam Boven-IJ, verliep de binnenkomst rommelig. Niemand leek op de hoogte te zijn van de commissie en haar werkzaamheden en niemand toonde initiatief. De operationeel coördinator die op dat moment niet aanwezig was, werd vervolgens gebeld en bleek zeer welwillend en kwam meteen richting het bureau. De commissie is vervolgens op een prettige wijze rondgeleid. Voorts is de commissie van alle benodigde informatie voorzien.

District Oost (basisteam Oost-Zeeburg, Oost-Watergraafsmeer, Diemen - Ouder-Amstel, Zuidoost-Centrumgebied, Zuidoost-Gaasperdam)

Bij het district Oost voldoet het onderdeel ‘Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie’ over het algemeen aan de gestelde eisen. De commissie is op alle locaties van de basisteam vriendelijk ontvangen en op een prettige wijze rondgeleid. Alleen op het basisteam Diemen-Ouder-Amstel was de commissie – evenals in het voorgaande jaar – niet bekend. Degene die de commissie rondleidde was daardoor enigszins argwanend en weigerde zijn naam te geven. Wel gaf hij zijn stamnummer.

District Zuid (basisteam Zuid-De Pijp, Zuid-Buitenveldert, Amstelveen, Aalsmeer-Uithoorn)

Bij het district Zuid voldoet het onderdeel ‘Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie’ over het algemeen aan de gestelde eisen. Op basisteam Aalsmeer-Uithoorn was men niet bekend met de commissie, hierdoor verliep de ontvangst stroef en was de rondleiding ook niet naar tevredenheid. Op de overige locaties werd de commissie vriendelijk ontvangen en op een prettige wijze rondgeleid. Ook is de commissie van alle benodigde informatie voorzien.

District West (basisteam West-Haarlemmerweg, West-Overtoomsesluis, Nieuw-West-Zuid, Nieuw-West-Noord)

Bij het district West voldoet het onderdeel ‘Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie’ aan de gestelde eisen. De commissie is op de drie bezochte locaties vriendelijk ontvangen en op een prettige wijze rondgeleid. Ook is de commissie van alle benodigde informatie voorzien.

Andere politielocaties

AVIM

Bij de AVIM voldoet het onderdeel ‘Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie’ aan de gestelde eisen. De commissie is vriendelijk ontvangen en op een prettige wijze rondgeleid. Ook is de commissie van alle benodigde informatie voorzien.

Politiepost Stationsplein

Bij de politiepost op het Stationsplein voldoet het onderdeel ‘Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie’ aan de gestelde eisen. De commissie is vriendelijk ontvangen en op een prettige wijze rondgeleid. De commissie is van alle benodigde informatie voorzien.

Gerechtsgebouwen

Rechtbank

Bij de rechtbank voldoet het onderdeel ‘Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie’ aan de gestelde eisen. De commissie wordt altijd vriendelijk ontvangen en op een prettige wijze rondgeleid. De commissie wordt uitgebreid te woord gestaan en van alle informatie voorzien.

Gerechtshof

Bij het gerechtshof voldoet het onderdeel ‘Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie’ over het algemeen aan de gestelde eisen. De commissie wordt doorgaans vriendelijk ontvangen en op een prettige wijze rondgeleid. De commissie wordt uitgebreid te woord gestaan en van alle informatie voorzien. Slechts tijdens één inspectie was het de commissie niet duidelijk dat het verplicht was om een mondkapje te dragen vanaf het moment van binnenkomst bij de ophoudkamers. Dit zorgde in het begin voor een gespannen sfeer, maar na wederzijdse uitleg (en het verstrekken van een mondkapje door een parketwachter) kon de inspectie op een ontspannen wijze plaatsvinden.

3.7 Specifieke aandacht voor minderjarigen

Evenals vorig jaar heeft de commissie in 2020 specifieke aandacht besteed aan de behandeling van minderjarige arrestanten. Dit thema is vooral van toepassing op het verblijf in de cellencomplexen. Tijdens de inspecties is op de volgende punten gelet: een gescheiden verblijf van meerderjarigen, contact met ouders/verzorgers, bijstand door een advocaat, actief aanbieden van jeugdlektuur en studiemateriaal en een aangewezen verzorger.

CZO

Bij het CZO wordt bij elke dienst iemand aangewezen die extra aandacht besteedt aan minderjarigen. De commissie heeft meerdere keren geconstateerd dat er aan minderjarigen geen lectuur was aangeboden. De minderjarigen worden doorgaans ingesloten in cellen tussen volwassen arrestanten. Een minderjarige die daarop bevroegd was, gaf aan dat hij de nacht thuis mocht doorbrengen. Tot slot heeft de commissie geconstateerd dat een aantal minderjarigen al een aantal uren in het cellencomplex aanwezig waren, maar hun ouders nog niet hadden gesproken.

CNW

Bij het CNW wordt bij elke dienst iemand aangewezen die extra aandacht besteedt aan minderjarigen. Aan één minderjarige was geen lectuur aangeboden. De commissie heeft een keer geconstateerd dat een minderjarige in een cellengang ingesloten was tussen volwassen arrestanten. De minderjarige klaagde over het geschreeuw en gebonk. Drie minderjarigen die daarop zijn bevroegd, gaven aan dat zij in de nacht thuis mochten slapen en dat hun familie was geïnformeerd.

CHB

Bij het CHB voldoet het onderdeel 'minderjarigen' over het algemeen aan de gestelde eisen. De commissie heeft een keer geconstateerd dat een minderjarige was ondergebracht in een cel gelegen op een gang waar ook volwassen arrestanten waren ondergebracht.

Conclusie

De commissie ziet een heel lichte vooruitgang in de zorg voor minderjarige arrestanten ten aanzien van het thuis overnachten. Een aantal keren hebben de minderjarige arrestanten op de cellencomplexen echter geen lectuur en huiswerk aangeboden gekregen en is het voorgekomen dat minderjarigen in een cel dicht bij volwassen arrestanten ingesloten waren. Ook is het voorgekomen dat de ouders of verzorgers niet onverwijld op de hoogte waren gebracht van de arrestatie van hun minderjarige kind.

3.8 Specifieke aandacht voor verslaafden en psychische aandoeningen

De commissie heeft in 2020 specifieke aandacht besteed aan de behandeling van verslaafde arrestanten en arrestanten met psychische aandoeningen. Dit thema is vooral van toepassing op het verblijf in de cellencomplexen. Tijdens de inspecties is ten aanzien van verslaafden op de volgende punten gelet: het zo spoedig mogelijk verlenen van medische zorg en extra controles. Ten aanzien van psychische aandoeningen is op de volgende punten gelet: het direct inschakelen van een psychiater en het verblijf zo kort mogelijk houden. De commissie heeft waargenomen dat arrestanten met een verslaving en/of psychische aandoeningen extra aandacht krijgen en goed worden verzorgd.

4 Samenvatting en aanbevelingen

4.1 Algemeen

Net als voorgaande jaren voldoet de kwaliteit van de zorg voor arrestanten in de eenheid Amsterdam over het algemeen aan de gestelde eisen. De commissie is van oordeel dat de zorg op professionele wijze wordt uitgevoerd en dat de arrestanten correct worden bejegend. De commissie ziet enkele hardnekkige zorgpunten. Die zorgpunten zullen hieronder, samen met de aanbevelingen van de commissie, worden weergegeven. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen de politielocaties en de gerechtsgebouwen.

4.2 Zorgpunten/aanbevelingen politielocaties

1. Veiligheid, calamiteiten en BHV

Cellen

De commissie maakt zich ernstige zorgen over het ontbreken van de brandweer bij de ontruimingsoefeningen. Uit een evaluatie van de door de commissie bijgewoonde ontruimingsoefeningen vanaf het jaar 2017 (CNW 4 x, CHB 2 x en CZO 4 x), blijkt dat de brandweer slechts 1 keer kort aanwezig is geweest bij een oefening op het CNW in 2017 en 1 keer bij een oefening op het CZO in 2017. De brandweer wordt altijd uitgenodigd om de oefeningen bij te wonen, behalve bij de recente oefening op het CZO. De ernstige zorgen van de commissie vloeien voort uit het feit dat in de gevallen dat de brandweer wel aanwezig was, de communicatie en de samenwerking tussen de arrestantenverzorgers en de brandweer veelal gebrekkig verliep, mede door de verschillende werkwijzen. Hierdoor komt de veiligheid van de arrestanten in het geding.

Dat tekortkomingen ten aanzien van de brandveiligheid tot desastreuze gevolgen kan leiden, blijkt uit het onderzoek van de Onderzoeksraad voor Veiligheid, dat is verricht naar aanleiding van de brand in cellencomplex Schiphol-Oost in de nacht van 26 oktober 2005. In het rapport “Brand in het cellencomplex Schiphol-Oost”⁷ staat de Onderzoeksraad uitvoerig stil bij de samenwerking en afstemming met de brandweer. Die had beter doordacht, voorbereid en getraind moeten zijn. Bij deze brand kwamen elf mensen om het leven. De Onderzoeksraad meende dat er minder of geen slachtoffers te betreuren waren geweest als de brandveiligheid de aandacht van de betrokken instanties zou hebben gekregen. Een belangrijke aanbeveling luidde: “De brandweezorg en bedrijfshulpverlening bij risicovolle objecten zorgvuldig op elkaar af te stemmen en gezamenlijk te laten oefenen”.

Ondanks dat de commissie de afgelopen jaren met klem aandacht heeft gevraagd voor de risico’s vanwege de afwezigheid van de brandweer bij ontruimingsoefeningen van de politie, is er geen

⁷ Brand cellencomplex Schiphol-Oost. Eindrapport van het onderzoek naar de brand in het detentie- en uitzetcentrum Schiphol-Oost in de nacht van 26 op 27 oktober 2005, d.d. 21 september 2006.

verbetering te zien. De commissie signaleert dit nogmaals als een ernstig veiligheidsrisico en beveelt aan om actief op zoek te gaan naar een oplossing voor dit probleem.

De commissie constateert verder dat de meer algemene veiligheid op de cellencomplexen – evenals voorgaande jaren – voldoende gewaarborgd is.

Ophoudkamers

De veiligheid bij de politielocaties met ophoudkamers schiet ernstig tekort. De commissie constateert dat er in 2020 vaak geen actuele bedrijfsnoodplannen dan wel calamiteitenplannen aanwezig zijn. Tevens heeft er slechts op 1 locatie een geplande ontruimingsoefening plaatsgevonden. Op een aantal locaties waar ontruimingsoefeningen gepland stonden zijn deze geannuleerd in verband met corona. Tevens zijn om dezelfde reden in 2020 de meeste BHV-oefeningen geannuleerd. Hierdoor is de veiligheid van arrestanten op deze locaties onvoldoende gewaarborgd. De commissie beveelt met klem aan ervoor zorg te dragen dat (1) actuele bedrijfsnoodplannen aanwezig zijn, (2) jaarlijks een ontruimingsoefening wordt gehouden, en (3) de ontruimingsoefening wordt geëvalueerd (verslag opmaken, bespreken in werkoverleg, verbeteracties).

2. Minderjarigen

De commissie heeft een goede indruk verkregen van de wijze waarop minderjarige arrestanten worden behandeld en bejegend. De commissie ziet ten aanzien van minderjarigen die thuis mochten overnachten een vooruitgang. Verder constateert de commissie dat lectuur en huiswerk nog niet voldoende actief worden aangeboden. Tevens constateert de commissie dat minderjarigen in een cel dichtbij volwassen arrestanten waren ingesloten. Evenals vorig jaar beveelt de commissie aan om de minderjarige arrestanten structureel (jeugd)lectuur en huiswerk aan te bieden en voor zover dat mogelijk hen op afstand van volwassenen in te sluiten.

3. Technozuilen/tijdsaanduiding

De commissie constateert dat de technozuilen in de cellencomplexen niet meer naar behoren functioneren en dat op alle technozuilen de tijdsaanduiding ontbreekt. Tijdsbesef is voor arrestanten van belang om zich goed te kunnen oriënteren. Het diffuse indirecte licht in de cellen is daarvoor onvoldoende. Evenals vorig jaar beveelt de commissie aan zorg te dragen voor werkende technozuilen. Als dit niet op korte termijn kan worden gerealiseerd, beveelt de commissie aan om in ieder geval zorg te dragen voor tijdsaanduiding in de cel.

4. Actief aanbieden van lectuur

De commissie constateert dat in de cellencomplexen regelmatig wordt nagelaten om actief lectuur aan te bieden. De commissie beveelt aan, om de arrestanten vlak na binnenkomst lectuur aan te bieden. De commissie acht dit punt des te belangrijker, omdat de technozuilen niet of nauwelijks functioneren en de arrestanten zonder werkende technozuilen helemaal geen afleiding hebben.

4.3 Zorgpunten/aanbevelingen rechtsgebouwen

1. Veiligheid, calamiteiten en BHV

De commissie constateert dat onbekend is of er in 2020 een ontruimingsoefening is gehouden bij het gerechtshof. Tevens is er geen actueel bedrijfsnoodplan aangetroffen. De commissie beveelt aan om goed te registreren wanneer ontruimingsoefeningen plaatsvinden. Indien er in 2020 geen ontruimingsoefening heeft plaatsgevonden, beveelt de commissie aan om deze alsnog zo spoedig mogelijk te houden aan de hand van een actueel bedrijfsnoodplan.

2. Ontbreken van huisregels

De rechtbank en het gerechtshof hebben geen huisregels opgesteld die aan de verdachten worden uitgereikt. De commissie heeft eerder verzocht om aan de verdachten kenbaar te maken wat zij tijdens hun verblijf kunnen vragen en/of verwachten met betrekking tot toiletbezoek, eten, drinken en/of verpozing. Daar is tot op heden geen gehoor aan gegeven. Dat klemt temeer omdat de staande praktijk nog steeds is dat verdachten vaak vroeg in de ochtend worden gebracht om tijdig te kunnen verschijnen bij hun zitting en vervolgens ook uren moeten wachten voor ze worden opgehaald na hun zitting. Zolang dat probleem niet wordt opgelost, is het de verantwoordelijkheid van de rechtbank om de verdachten tijdens die wachturen binnen de gegeven mogelijkheden goed te informeren en te verzorgen.

3. Verblijf/huisvesting

De commissie constateert bij de rechtbank, dat verdachten regelmatig klagen over de koude stenen bank waar zij langdurig op moeten zitten en dat de deuren en muren in de cellen vaak beklad zijn. De commissie beveelt aan om ervoor zorg te dragen dat de cellen vaker worden geschilderd en dat er een oplossing wordt gezocht voor de koude stenen banken.

BIJLAGE: Overzicht inspectiebezoeken 2020

Locatie	Aantal inspecties	Aantal ingesloten	Aantal ingesloten 18-	Aantal ingesloten 18+	Aantal gesproken ingesloten	Aantal gesproken 18-	Aantal gesproken 18+
CZO	9	149	14	135	34	8	26
CNW	8	134	11	123	27	9	18
CHB	9	116	8	108	37	7	30
Centrum-Burgwallen	2	0	0	0	0	0	0
Centrum-Amstel	0	-	-	-	-	-	-
Centrum-Jordaan	1	0	0	0	0	0	0
Boven-IJ	1	0	0	0	0	0	0
Oost-Zeeburg	2	0	0	0	0	0	0
Oost-Watergraafmeer	1	0	0	0	0	0	0
Diemen-Ouder-Amstel	1	0	0	0	0	0	0
Zuidoost-Centrumgebied	1	0	0	0	0	0	0
Zuidoost-Gaasperdam	1	0	0	0	0	0	0
Zuid-De Pijp	1	0	0	0	0	0	0
Zuid-Buitenveldert	1	0	0	0	0	0	0
Amstelveen	1	0	0	0	0	0	0
Aalsmeer-Uithoorn	1	0	0	0	0	0	0
West-Haarlemmerweg	0	-	-	-	-	-	-
West-Overtoomsesluis	1	0	0	0	0	0	0
Nieuw-West-Zuid	1	0	0	0	0	0	0
Nieuw-West-Noord	1	0	0	0	0	0	0
AVIM	2	5	0	5	4	0	4
Stationsplein	3	1	0	1	1	0	1
Posthuis Arena	0	-	-	-	-	-	-
Rechtbank	4	27	4	23	12	4	8
Gerechtshof	4	7	0	7	4	0	4
Arrestantenvervoer	1	0	0	0	0	0	0
Eindtotaal	56	439	37	402	119	28	91